

GRADISOV VESTNIK

Leto XXXV

Ljubljana, 24. december 1993

Številka 393

Leto 1993 je za nami. Bilo je težko polno preizkušenj, takih, ki jih obuladujemo in tistih, katerih obuladovanje je izven naše moči, ki pa zadevajo sedanje kritične gospodarske razmere.

Tudi Gradisu v teh okoliščinah ni bilo prizanešeno. Ožanje trga in pomanjkanje dela je dejstvo, ki je prizadelo tudi Gradis. Pa vendar smo kljub temu prebrodili te težave in ostali skupaj. Z novo organizacijsko obliko, ki smo jo iskali dalj časa, bomo pod imenom Gospodarsko interesno združenje gradbeno industrijskih podjetij Gradis Ljubljana stopili v leto 1994 z željo, da bi imeli čimveč uspehov, da bi v največji možni meri znali izkoristiti enotnost, znanje, izkušnje in prednosti, ki smo si jih pridobili v preteklosti.

Trdno sem prepričan, da je teh prednosti dovolj, da si bo Gradis uspel zadržati svoj položaj v slovenskem gradbeništvu, še posebej, ker pričakujemo v prihodnjem letu bolj živahno investicijsko dejavnost v naši mladi Republiki Sloveniji.

**Kolektivu Gradisa in vašim najbližjim želim v novem letu
obilo uspehov pri delu, veliko zdravja in osebne sreče.**

V.d. direktor GIZ GRADIS
Tone Zaletelj

979705121

GRADIS se uspešno prilagaja tržnim razmeram

Zadnjih nekaj let je bilo za gradbeništvo izrazito neugodnih. Gradis se prebija skozi to krizo in pomanjkanje del v pričakovanju izpolnitve obljube vlade republike Slovenije glede gradnje avtocest.

Gradis se je v minulih letih bisteno zmanjšal in tudi s tem prilagajal novim tržnim razmeram v Sloveniji in Evropi (kjer je prav tako premalo dela za gradbenike).

Gradis se tudi intenzivno pripravlja na lastninjenje. Vrednotenje podjetij je v zaključni fazi, prav tako predpriprave za otvoritveno bilanco. V letu 1993 smo v Gradisu formalno uredili

vprašanje skupnega premoženja, kar je bilo odgovorno in zapleteno delo, pa vendar uspešno končano.

Poslovni subjekti sistema Gradis pripravljajo otvoritvene bilance, tej pa bo sledilo najbolj racionalno lastninsko preoblikovanje. Rok za ta postopek je do konca maja 1994, do takrat bo končano prestrukturiranje in sistem prilagojen novim razmeram.

Kot nova oblika povezovanja Gradisa je bilo septembra ustanovljeno Gospodarsko interesno združenje Gradbeno industrijskih podjetij Gradis Ljubljana (GIZ). GIZ ne pomeni

trdne holdinške povezave. Z njim pa so Gradisova podjetja vendarle ostala povezana pod skupno blagovno znamko, kar predstavlja še posebno vrednost.

Osnovna naloga GIZ-a oziroma cilj nove organiziranosti Gradisa je skupno nastopanje na najpomembnejših projektih na državni ravni s področja infrastrukture, energetike, železnic in drugih projektov, kjer obseg in zahteve presegajo zmožnosti posamezne članice.

Pomembna je tudi možnost racionalnejšega izkoriščanja strojev, delovne sile in specializacij podjetij, možnost skup-

ne organizacija kontrole kakovosti, varstva pri delu, iskanja tehničnih rešitev, skupnega nastopanja pri investitorjih, urejanja pogodbenih in pravnih razmerij, kalkulacij, kreditiranja, načrtovanja, zavarovanja, poročstva, nabave surovin, in izbire kooperantov. To so seveda samo nekatere možnosti povezovanja.

GIZ tudi predstavlja temelj za možno kasnejše trdnejše povezovanje v okviru holdinga ali koncerna (po opravljenem lastninjenju).

 Tone Zaletelj, v.d. direktorja GIZ

Reorganizacija GIP GRADIS Ljubljana, d.o.o.

Predstavitev GRADIS TEO, d.o.o.

Po dolgotrajnih aktivnostih, potekale so vse leto, je bila decembra preoblikovana krovna družba sestavljenega podjetja GIP GRADIS Ljubljana, d.o.o. v družbo GRADIS Tehnične, ekonomske in organizacijske storitve, d.o.o. (skrajšano GRADIS TEO, d.o.o.).

S preoblikovanjem se je iz družbe GRADIS TEO d.o.o. izvzela funkcija vodenja oz. bolje rečeno zastopanje poslovnega sistema GRADIS in se prenesla na novoustanovljeno gospodarsko interesno združenje GIZ GRADIS.

Vzrok za preoblikovanje družbe je predvsem v tem, da od ustanovitve v letu 1990 družba GIP GRADIS Ljubljana d.o.o. nikoli ni resnično poslovno živel. Ustanovitelji družbe (GRADIS-ova podjetja oz. družbeniki) namreč nikoli niso izpolnili ključnih določil (kapitalskih povezav) ustanovitvene pogodbe, zato je bilo vodenje poslovnega sistema bistveno okrnjeno oz. se je reduciralo predvsem na vodenje družbe.

Ker je družba poslovno sodelovala skoraj izključno s svojimi ustanovitelji, ki so istočasno upravljali z družbo preko skupščine in upravnega odbo-

ra, je prišlo do logične posledice naraščanja dolgov ustanoviteljev do družbe. Dodatno so se razmere slabšale tudi zaradi splošne krize v gradbeništvi in bistvenega zmanjšanja obsega del pri vseh podjetjih GRADIS-a.

Trenutni položaj GRADIS-a TEO d.o.o. je zelo težaven predvsem iz naslednjih vzrokov:

- neporavnani terjatve (brez obresti) do podjetij v poslovnem sistemu GRADIS-a v višini približno 70 milijonov tolarjev,
- neustrezne kadrovske sestave zaposlenih v družbi, ki je bila namenjena "servisiranju" poslovnega sistema GRADIS, nikakor pa netržni usmeritvi,
- neustrezne dosedanje organiziranosti dela družbe.

Ključne naloge za sanacijo družbe GRADIS TEO d.o.o. so naslednje:

- reorganizacija družbe in izpeljava vseh ukrepov in postopkov za čimprejšnjo zagotovitev pozitivnega poslovanja družbe,
- izterjava vseh zaostalih obveznosti podjetij GRADIS-a do družbe in zagotovitev normalizacije finančnega stanja družbe,
- poslovna promocija preo-

blikovane družbe GRADIS TEO d.o.o. in zagotovitev ustreznega tržnega deleža.

Osnovni princip izpeljave sanacije družbe GRADIS TEO d.o.o. bo zagotovitev poštenega reševanja problematike presežnih delavcev z upoštevanjem vseh zakonskih okvirov. Dejstvo je, da zaposleni delavci v GRADIS-u TEO niso sami krivi, da nimajo ustreznega dela. Zato bodo vsi postopki vodeni strokovno, argumentirano in ob soglasju vseh institucij zaščite pravic delavcev (sindikat, svet delavcev, zbor delavcev), predvsem pa na način, ki bo probleme reševal z obojestranskim konsenzom, ne pa z nadaljnim odpiranjem novih problemov.

V GRADIS-u bo v prvi polovici leta 1993 potekal proces slastninskega preoblikovanja oz. privatizacije. GRADIS TEO d.o.o. bo v dogovoru z družbeniki predložil svoj predlog višine družbenega premoženja, ki naj bi ga družbeniki brezplačno prenesli na GRADIS TEO in omogočili tudi delavcem te družbe lastninjenje na delu družbenega premoženja GRADIS-a.

GRADIS TEO d.o.o. bo v okviru svoje poslovne promocije najprej uredil odnose z druž-

beniki oz. podjetji GRADIS-a. Le-ti so bili v preteklih treh letih in pol obojestransko dokaj neposlovni, zato jih bo potrebno zgraditi na povsem novih temeljih.

Prepričan sem, da so potenciali GRADIS-a TEO še vedno takšni, dabo možna relativno hitra sanacija sedanjega stanja. V kolektivu obstoja dovolj energije, volje in znanje za premostitev sedanjih težav, ki so skoraj izključno posledica neresčevanja nakopičenih problemov iz preteklega obdobja. Poleg tega ima GRADIS TEO dovolj referenc tako znotraj GRADIS-a kot tudi pri zunanjih naročnikih, kar bo gotovo olajšalo postopek sanacije družbe.

 Igor Šebenik, v.d. direktorja GRADIS TEO, d.o.o.

Vsi, ki smo se trudili pri izdelavi te številke Gradisovega vestnika želimo našim bralcem in sodelavcem vesele božične in novoletne praznike

Koroški most v Mariboru

Najlepša čestitka za iztekajoče se leto 1993?

Nekaj let so trajala naša prizadevanja pri načrtovanju in pripravi za ta gradnjo Koroškega mostu čez Dravo v Mariboru, ki je del načrtovane zahodne mestne obvoznice.

Sredi decembra je bil končan natečaj za oddajo ponudb ponudnikov, ki jim je bila v predhodnem postopku priznana sposobnost. Seveda je Gradis izvajalec z najvišjimi sposobnostmi in referencami v Republiki Sloveniji za gradnjo takšnih objektov. To se je pokazalo tudi pri naši vključitvi

oziroma sodelovanju že v javnem natečaju za oblikovanje, končno pa tudi z udeležbo na natečaju za pridobitev izvedbe del.

Gradisova podjetja Inženiring, Nizke gradnje Maribor, PB Maribor, GP Ljubljana, GP Maribor in SPO so nastopala skupaj, povezana prek Inženiringa in s kar štirimi variantnimi ponudbami.

Pri odpiranju ponudb 15. decembra letos je bilo ugotovljeno, da je Gradis najugodnejši ponudnik s svojo različico "simetrična greda", ki jo je zasnoval Gradis,

Biro za projektiranje Maribor. Prav tako je ugodno razvrščena tudi ponudba z različico "ratio", to je asimetrična izvedba mostu po projektih Pontinga, saj je bila tretja najugodnejša ponudba. Vsekakor je takšen izid licitacije ugoden in realno lahko pričakujemo, da nam bo naročnik zaupal gradnjo mostu.

Ker pričakujemo naročnikovo odločitev še pred iztekom leta, upamo (kot smo povedali v naslovu) da bo to najlepša čestitka ob iztekajočem se letu 1993. To

Vse najboljše v novem letu, veliko poslovnih in osebnih uspehov ter seveda obilo zdravja, želi sodelavcem in vsem gradisovcem tudi Miroslav Primožič, v. d. direktor Gradisovega Gradbenega podjetja Maribor.

velja predvsem za vse tiste, ki so sodelovali pri načrtovanju tega objekta ali pa bodo pri njegovi gradnji, saj v tem vidijo svojo perspektivo za nadaljnje delo in poplačilo za vložen trud.

Milan Pukšič, ing. gr.

Jeseničani delajo tudi v tujini

Terme Čatež - največja investicija v turizmu

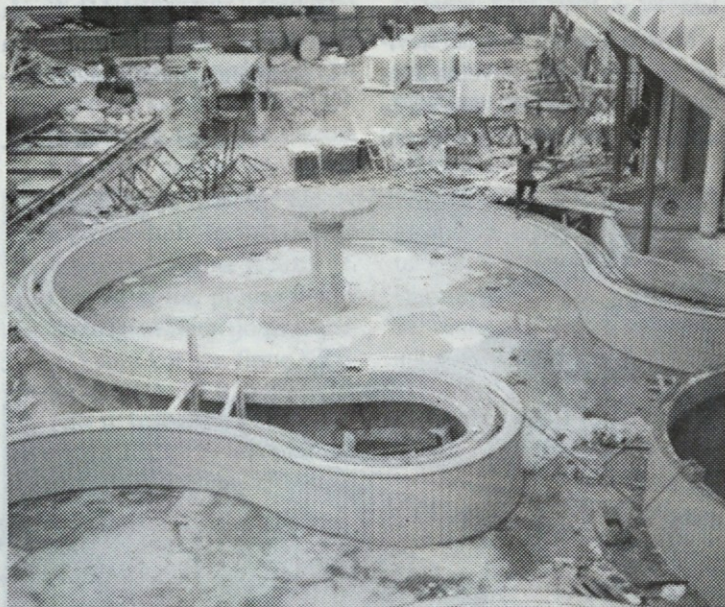
Gradis, Gradbeno podjetje Jesenice, p. o. je bilo v letu 1993 precej angažirano. Delali so nadvoze na odseku gorenjske avtoceste, Kompasove objekte na mejnih prehodih na Korenskem sedlu, v Ratečah in ob gorenjski avtocesti, za Rudis so v Termah Čatež zgradili velik pokrit bazen (to je bila največja letošnja turistična investicija v Sloveniji), odprli so ga 22. decembra.

Letos so končali obnovo hotela Lek in trgovine Emona Merkur v Kranjski gori, trgovine Merkur v Kranju, Stanovanjsko komunalne banke na Bledu in v

Kranju. Opravljali so manjša dela v jeseniški železarni in v Savi Kranj. Delajo tudi v tujini; v Volgogradu v Rusiji zidajo banko.

Za zdaj je videti, da bodo imeli v začetku leta 1994 bolj malo dela, problematična bosta predvsem januar in februar. Kasneje bodo morali pohiteti z deli v Rusiji, končana morajo biti do jeseni. Letos je bilo v Rusiji 25 delavcev, prihodnje leto pa jih bo od 50 do 70.

Prihodnje leto verjetno ne bo večjih del na Gorejskem, pričakujejo pa, da bodo v okviru Gra-

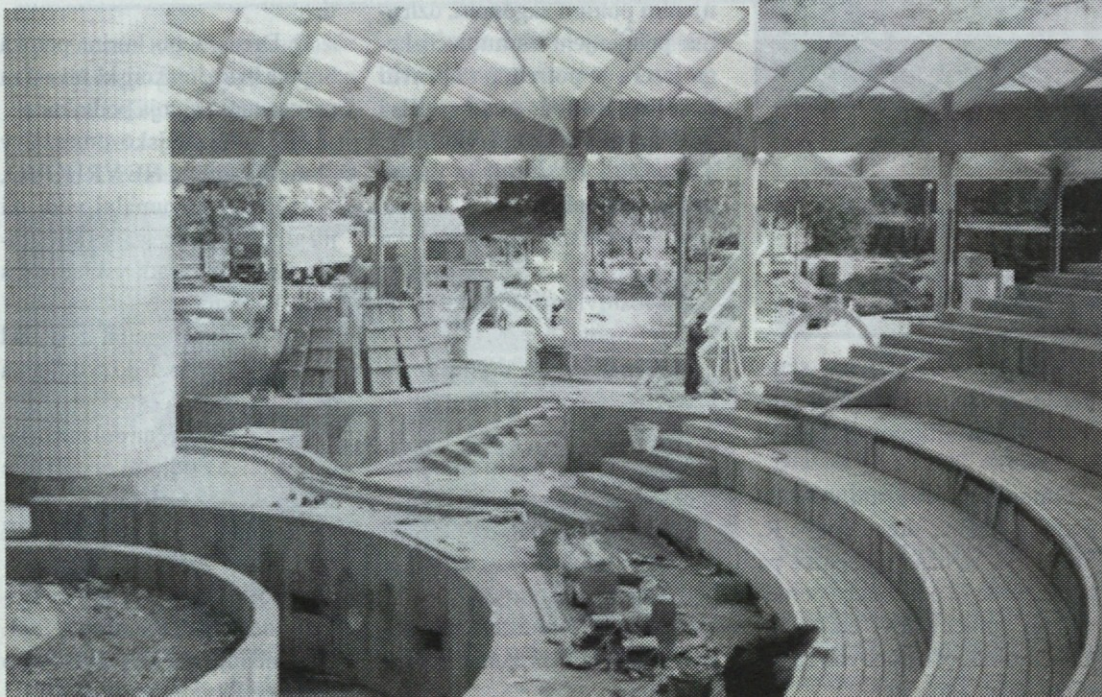

Zelo razgiban bazen je velik 1.100 m², na njem pa so tudi slapovi, vodna goba, vodno plesišče, pokriti tobogan in še mnogo drugega, kar bo zagotovo privabilo številne obiskovalce.

disa dobili delo pri gradnji avtocest v Sloveniji.

Direktor podjetja Franc Pogarčar si želi, da bi Gradis s skupnimi projekti in s ustreznim sodelovanjem dosegel večje uspehe, ter da bi znova pridobil mesto v slovenskem gradbeništvu, ki mu pripada. Želi pa si tudi, da bi sušna leta minila in da bi tudi gradbeni delavci lahko dobili ustrežnejši osebni dohodek.

M. M.

Nizkograjčani so optimistični

Avtoceste so dobra perspektiva

Gradis, Gradbeno podjetje Nizke gradnje, so bile v preteklem letu pravzaprav v največjih težavah od vseh Gradisovih podjetij, saj se je recesija najbolj poznala prav pri nizkih gradnjah. V letu 1993 so končali vse večje objekte z "njihovega" področja dela, tako gorenjsko avtocesto, viadukt Moste in skupaj z drugimi Gradisovimi podjetji hidroeletrarno Vrhovo. Zdaj z njimi delajo še v Radečah.

Letos so se morali v veliki meri prečivljati z manjšimi objekti in s sanacijami, predvsem na občinskem nivoju. Pripravljali pa so se že tudi na prihodnost - to je na gradnjo avtocestnega križa. Določili so skupino, ki se s tem projektom ukvarja že več kot pol leta.

Močno so tudi zmanjšali število zaposlenih. Pred dvema letoma jih je bilo že 800, zdaj pa že samo 300. S temi ukrepi so hkrati

spremenili razmerje med proizvodnimi delavci in rečijo v korist prvih. Števila delavcev ne bodo več zmanjševali, prej povečali z operativnim kadrom.

V letu 1994 računajo na gradnjo Koroškega mostu v Mariboru in na gradnjo objektov na avtocestah. V Uradnem listu je v razpisu prvi odsek avtoceste Hoče-Arja vas s tremi velikimi objekti in tremi majhnimi. Preostali cestni program pa naj bi se začel izvajati postopoma od marca naprej.

V Nizkih gradnjah so vedno želeli, da Gradis ostane skupaj. GIZ in s tem povezano združevanje kapacit in interesov je bila nujna rešitev, saj se le Gradis kot celota nekaj pomeni na državnem nivoju in se lahko upira konkurenci. Posamezna podjetja so premajhna, meni Klavdij Kovarčič.

✎ M. M.

Viadukt Moste - ponos Gradisa

Program gradnje AC v Sloveniji

V R. Sloveniji je zaradi njenih razvojnih potreb in njenega povezovanja z evropskim prostorom potrebno posodobiti njeno cestno omrežje. Pri tem bo imela prednost cestna povezava v smeri Lendava - Koper.

V tej smeri bo po "Programu izgradnje AC v R. Sloveniji" v času od 1993 do 1999 zgrajenih cca 318 km avtocest in magi-

stralnih cest ustreznega standarda, za kar bo potrebnih približno 1.500 milijonov ameriških dolarjev.

Omenjeni program seveda podpira večina državljanov R. Slovenije, za nas gradbenike pa je to seveda še posebnega pomena, saj pomeni novi ciklus, ki nam bo omogočil ponovno zaposlitev naših kapacitet.

Gradis, Biro za projektiranje Maribor, p.o.

Gradis naj se tudi kapitalsko poveže

Biro za projektiranje Maribor, p.o. je minulo letu prebilo zelo skromno in racionalno. Med večjimi projekti, ki so jih delali v letu 1993 so bili projekti za ureditev korita reke Sopote in Save pri Radečah in sanacija Titovega mostu čez Dravo v Mariboru, ta je bila končana prav ob 30 obletnici njegove dograditve. Most hkrati počasi zgublja magistralno funkcijo in postaja mestni most. Pokazale se je tudi potreba po preureditvi, na primer ureditvi kolesarske steze.

V biroju so tudi pripravljali projekte za gradnjo Koroškega mostu čez Dravo v Mariboru, njegova gradnja je predvidena v letu 1994. Upajo, da bodo most gradili in projektirali v Gradisu.

Gradisov Biro za projektiranje iz Maribora je še v letu 1993 sodeloval pri projektiranju cest, ki se bodo gradile v Sloveniji. V razpisu je drugič pas avtoceste Hoče-Leveč

in to z obema predoroma. Najprej naj bi začeli graditi odsek Dramlje-Slovenske Konjice.

Kmalu naj bi razpisali gradnjo odseka Šentilj-Pesnica. To so večji projekti, kjer vidijo perspektivo biroja. Upajo, da bo načrtovana gradnja avtocest stekla tako, kot je predvideno.

Prof. Vukašin Ačanski, direktor biroja, si želi, da GIZ resnično zaživi in to ne samo kot gospodarsko interesno združenje, ampak kot delniška družba, torej da se združuje tudi kapital. To bi bolj kakovostno povežalo Gradisova podjetja. Če ne bo kapitalске povezave na nivoju delniške družbe, ne bo pravega rezultata.

V sedanjih tržnih odnosih samo načelno združevanje ne prinaša veliko. Prijateljstva namreč zelo hitro zbledijo ali se razdrejo, ko jih "prevetri" trg.

✎ M. Marčič

Zaščita Radeč pred vplivom povišanega vodostaja Save

Konec leta 1993 je bila dograjena HE VRHOVO. Pred njenim polnim zagonom, oziroma polnjenjem akumulacijskega jezera je potrebno napraviti zaščito Radeč pred vplivi povišanega vodostaja reke Save. Ta zaščita se sestoji iz naslednjih novih objektov:

- 1) Vodotesno korito potoka Sopote,
- 2) Mostovi in drugi objekti na koritu Sopote,
- 3) Črpališče za drenažne in padavinske vode in komunalne odplake,
- 4) Retenzijski bazen ob črpališču
- 5) Injekcijska zavesa ob Savi in varovalni obrežni zid v delu pod Starograjsko ulico,
- 6) Zunanja ureditev ob naštetih objektih in zunanja ureditev trga.

Poleg teh naštetih objektov, bodo izdelani še naslednji objekti:

- 1) Drenaža ob koritu potoka Sopote in ob injekcijski zavesi za uravnavanje nivoja podtalnice,
- 2) Kanalizacijsko omrežje v območju vpliva HE VRHOVO,
- 3) Drugi komunalni vodi, ki jih je potrebno prestaviti ali zgraditi na novo zaradi vskladitve s predvidenimi deli
- 4) Nova regionalna cesta od priključka na Trgu do priključka na Magistralno cesto.

Zgoraj omenjena dela izvajata izvajalca Podjetje za urejanje vodotokov iz Celja in Gradisova podjetja, članice ZDE HE VRHOVO v vrednostnem razmerju 50 : 50. Z deli smo pričeli v mesecu decembru 1993. Dokončanje del na projektu bo v mesecu avgustu 1994.

Marina Izola

Že konec februarja 1991 je GRADIS INŽENIRING sklenil skupaj z GIP Stavbenikom iz Kopra prvo pogodbo o gradnji valobranov za Marino Izola. Novembra istega leta je bila sklenjena druga pogodba za gradnjo pomolov marine. Načrti, želje in zahteve so bile velike. Bolj ko je tekel čas, večje so bile težave z gradnjo. Objekt je posegel v občutljivo področje nedorečenega razvoja naše obale v pogojih povečane zavesti o varovanju okolja in naravne dediščine ter odpora dela javnosti proti megalomanskim načrtom podjetnih poslovnežev.

V času gradnje, ki še danes ni končana, so spreminjali prostorske dokumente v občini, upravne pogoje za gradnjo, tehnično dokumentacijo, vmes je zmanjkovalo denarja. Dela smo prekinjali in ponovno nadaljevali. Kljub vsemu smo s pomočjo GRADIS SPO, GRADIS Nizke gradnje in drugih kooperantov izvedli 300 metrov nasutega valobrana z betonskim zidom, 525 metrov obalnih zidov, 1275 metrov armiranobetonskih Benotto pilotov premera 80 cm, poglobljanja dna akvatorija z miniranjem v skali in pod vodo ter druga pripadajoča dela. Skupna vrednost opravljenih del valorizirana na današnji čas znaša 430 milijonov tolarjev.

V teh dneh in do februarja

prihodnje leto bomo dokončevali dogovorjeni obseg naših del. Po zadnjih rešitvah bo marina zgrajena v zmanjšanem obsegu (okrog 650 privezov). Izgrajeno predstavlja le maritimni del objektov bodoče marine. Ostaja še niz objektov na obali, ki predstavljajo infrastrukturno in komercialno poslovanje marine. Izgledi za GRADIS so pri ponudbi teh del vse slabši. GRADIS nima več na obali organizirane operative, ne betonarne, ne asfaltne baze in praktično tudi ne več svojega vira mineralnih agregatov. Konkurenca zadolžene lokalne operative GIP Stavbenik ter podjetja HIDRO je uničujoča. Odvisnost od lokalnih dobaviteljev betona, asfalta in agregata nas konkurenčno onemogoča. Praktično nismo konkurenčni na področju visokih gradenj in klasičnih nizkih gradenj. Ostaja še določena tehnološka prednost pri zahtevnih pomorskih delih, ki zahtevajo specifično opremo. V danih razmerah, ko vsak rešuje le svojo kožo in preživetje od danes na jutri, pa se želi s to opremo nadoknaditi z višjimi cenami izgubljene pozicije pri drugi mehanizaciji. Tako ni daleč dan, ko se bodo tudi pri teh delih pojavili lokalni ponudniki z italijansko opremo. Ukrepovi ali skupne strategije v Gradisu pa že dolgo ni več.

Franc Perc, dipl.ing.gr.

W & G: Kakovost - edina priložnost

Z dokapitalizacijo znanega poslovneža Walterja Wolfa v Gradisove Strojegradske v Mariboru, se je tudi v Gradisu pričelo lastninsko preoblikovanje. S soglasjem Agencije za prestrukturiranje gospodarstva Republike Slovenije in ministrstva za zunanje zadeve je bila novembra 1992 ustanovljena družba z omejeno odgovornostjo, ki je v mešani lasti, to je W & G - podjetje za proizvodnjo strojev in opreme Maribor.

Večinski delež Walterja Wolfa v novem podjetju je prispeval h gradnji proizvodnih prostorov na površini 1800 m², 500 m² poslovnih prostorov, posodobitvi strojno-tehnološkega parka.

Ob sodobni tehnologiji so bila prizadevanja sodelavcev W & G usmerjena v izgradnjo sistema obvladovanja kakovosti v skladu z mednarodnimi standardi kakovosti ISO 9000. Potrebe po izgradnji sistema kakovosti namreč narekujejo pričakovanja in zahteve kupcev na zahodnih trgih, kjer je ustvarjena večina realizacije. Gre za izvoz proizvodov v Avstrijo in Nemčijo za znane kupce kot npr. firme KRESTA, NCA, BERTSCH, VOGELE, WIRTGEN ing. Kako-

vost zato postaja ob ceni in roku edina priložnost za uveljavljanje mednarodne konkurenčnosti.

V podjetju W & G je bil oblikovan odnos do kakovosti kot temeljne vrednote poslovanja. Cilje takega odnosa je pridobitev certifikata ISO 9001 v pričetku leta 1994. Aprila 1993 je bilo pridobljeno spričevalo o sposobnosti za varilska dela s strani Inštituta za metalne konstrukcije Ljubljana, ki je bilo temeljna podlaga pridobitvi certifikata TUV o sposobnosti za najzahtevnejša varilska dela po AD-Merkblatt HP O v mesecu avgustu.

Hkrati s tem so potekale aktivnosti izgradnje sistema obvladovanja kakovosti. Oktobra je bila opravljena predpresoja sistema kakovosti s strani TUV-a. V pričetku leta 1994 pričakujemo certifikacijsko presoj in podelitev certifikata o obvladovanju kakovosti. S pridobitvijo certifikata in kakovostjo svojih izdelkov naj bi si na tujih trgih jamčili kontinuiteto poslovnega sodelovanja s starimi poslovnimi partnerji in omogočili navezovanje stikov z novimi.

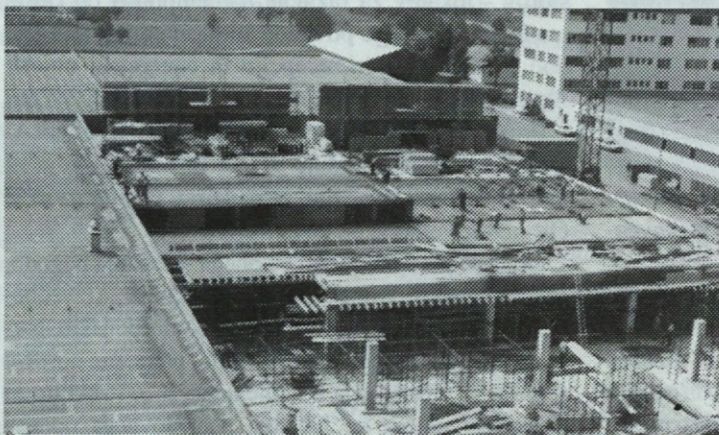
Mag. Davorin Kralj, vodja sektorja kakovosti

Nova proizvodna stavba za ljubljanski Lek

Trenutno največje gradbišče Gradbenega podjetja Ljubljana je nova hala za izdelavo zdravil tovarn Lek, na kratko jo imenujejo kar tabletarna. Trietažna

stavba je dolga kar 120 metrov in 40 metrov široka.

Gradnja se je začela maja letos, končana pa mora biti 15. marca leta 1994. Zaradi krat-

Šele na posnetku iz "ptičje perspektive", sicer nekoliko starejšem, se vidi, kako velik je objekt za Lek.

Stavba je že pod streho in zaprta, tako da lahko nadaljujejo z notranjimi deli.

kega roka gradnje so štiri mesece delali v dveh izmenah, na gradbišču pa je bilo največ 120 delavcev, je povedal Damjan Klemenčič, odgovorni vodja

del. Da je bilo opravljenega veliko dela, pove tudi podatek, da so vgradili kar 7.000 kubičnih metrov betona in 700 ton armatur.

Podatki o poslovanju Gradisu v prvi polovici leta 1993

Zaradi pomanjkanja investicij slabši poslovni rezultati

Objavljamo podatke o našem poslovanju v polletju leta 1993, saj trimesečni podatki, ki jih vsa podjetja pošiljajo v SDK kot trimesečno poročilo, vsebujejo zelo malo podatkov, predvsem podatke o plačah. Mesečnih podatkov pa se v Gradisu žal ne zbira več, tako da novjših rezultatov nimamo.

Za poslovanje "Gradisa" kot celote lahko na kratko povemo, da je v lanskem polletju sedem organizacijskih enot imelo izgubo, letošnje polletje je z izgubo poslovalo deset organizacijskih enot, poleg tega pa je šlo eno podjetje v stečaj.

Gradis in slovensko gradbeništvo

Zavod Republike Slovenije za statistiko je objavil oceno vrednosti opravljenih del v gradbeništvu Slovenije za letošnje prvo polletje, ki znaša 31.230 milijonov tolarjev, kar je le za 5 odstotkov več kot v polletju leta 1992.

Vrednost Gradisovih opravljenih del (le gradbena podjetja) pa je glede na lansko polletje ostala nominalno skoraj enaka - 3.508 milijonov tolarjev (lani 3.525 milijonov tolarjev).

Delež Gradisa v slovenskem gradbeništvu je znašal v lanskem polletju 11,7 odstotka, v letošnjem je nekoliko nižji - 11,2 odstotka.

V gradbeni operativi je bilo neposredno na gradbenih delih zaposlenih 15.750 delavcev - od tega je bilo Gradisovih delavcev 1.084 t.j. 6,9 odstotka. V lanskem polletju je bil delež Gradisovih delavcev 10,2-odstoten.

Rezultati poslovanja v Gradisu

Prihodek ob polletju je bil 6 milijard 341 milijonov tolarjev, kar je realno za 3 odstotke več kot ob lanskem polletju; nominalno pa se je prihodek povečal za 40 odstotkov.

Odhodki so bili tako v lanskem kot tudi v letošnjem polletju večji od prihodka, kar po-

meni, da je celoten Gradis posloval z izgubo. Nominalno so se odhodki povečali za 47 odstotkov, realno pa so večji za 8 odstotkov.

Omenili smo že, da je deset oz. enajst organizacijskih enot v Gradisu, če upoštevamo GP Koper, ki je v stečaju, imelo ob polletju izgubo. Nominalno se je izguba povečala za 380 odstotkov, realno pa za 180 odstotkov.

Šest podjetij (Celje, Gradnje Ptuj, Jesenice, Ljubljana, Inženiring in Gradis Consult) je v prvi polovici leta poslovalo pozitivno. Skupaj so dosegli bruto dobiček v višini 25 milijonov tolarjev. V primerjavi z lanskim polletjem se je bruto dobiček nominalno zmanjšal za 17 odstotkov, realno pa je manjši za 39 odstotkov.

Ob polletju je neto dobiček znašal slabih 23 milijonov tolarjev, kar je za 20 odstotkov manj kot lani.

Produktivnost se običajno prikazuje kot prihodek na zaposlenega. V lanskem polletju je

bila vrednost tega kazalnika 1,087 tisoč tolarjev, v letošnjem pa je nominalno višja za 74 odstotkov in je 1,890 tisoč tolarjev. Realno pa se je tako izračunana produktivnost povečala za 28 odstotkov.

Ekonomičnost se je v Gradisu kot celoti v obdobju enega leta poslabšala. V tistih podjetjih, ki so poslovala pozitivno pa se je ekonomičnost le malo izboljšala.

Bruto dobiček na zaposlenega se je nominalno povečal za 3 odstotke, in znaša 7.356 tolarjev.

Izguba na zaposlenega je ob koncu prvega polletja znašala 99.379 tolarjev in se je v primerjavi z lanskim obdobjem povečala za 371 odstotkov.

V primerjavi z lanskim polletjem se je število zaposlenih v Gradisu znižalo za 19 odstotkov. V letu dni se je število zaposlenih zmanjšalo za 810 delavcev, tako da je bilo v prvi polovici leta v Gradisu povprečno zaposlenih 3.472 delavcev.

(Iz analize polletnega poslovanja)

Turistično naselje v Ptujskih Toplicah

Za investitorja TERME PTUJ je GRADIS INŽENIRING v Ptujskih Toplicah v letu dni zgradil I. fazo turističnega naselja, ki zajema dvanajst objektov - Apart hotel 1.200 kvadratnimi metri površine, 6 apartmajskih vil 2.400 m², upravno zgradbo z recepcijo 420 m², tri objekte trgovsko poslovnega centra s 1100 m² in energetske objekt ter pripadajočo infrastrukturo.

Skupno smo zgradili za trg t.j. za prosto prodajo 54 apartmajev netto površine 2000 m², 24 poslovnih prostorov - lokalov za različne namembnosti do četrte gradbene faze netto površine 1030 m², upravno zgradbo z ambulanto in recepcijo in energetske objekt. Skupna neto površina zgrajenih objektov je 5120 m.

Projektno dokumentacijo so izdelali ARHE, GRADIS Biro za projektiranje in LIZ Inženiring, ki je za investitorja gradnjo vodil in nadziral, izvajal pa jo je GRADIS, Podjetje za inženiring.

Gradnje same se, zaradi etapnega sklepanja pogodb, sukcesivnega in često prepoznega dostavljanja izvedbene projektne dokumentacije mnogih konceptijskih sprememb projektov med gradnjo samo, prepozne dostave soglasij in gradbenega dovoljenja za infrastrukturo in energetske objekt ter žal tudi neposlovnega odnosa nekaterih ključnih podizvajalcev ni dalo zaključiti v pogodbenem roku. **Janez Strajnsak, dipl. ing. gr.**

Po večkratni prekinitvi je Gradis GP Celje s svojimi proizvajalci v zelo kratkem roku dokončal prenovo postajnega objekta - železniške postaje, investitorja Slovenske železnice ŽG Ljubljana.

Pričetek del je bil 6. 10. 1993, rok prenove, ki je obsegal tako notranjost kot tudi zunanost, vključno s kritino in fasado, pa 9. 12. 1993.

Kljub izredno težkim vremenskim pogojem s snežnimi padavinami in nizkimi temperaturami, je Gradis Celje končal obnovitvena dela v določenem roku in celjska železniška postaja je v kratkem času dobila novo podobo, ki je v ponos tako mestu Celju ter investitorju, oziroma izvajalcu del.

Vili Jazbec, Gradis GP Celje

Zaključena je gradnja odseka AC Hrušica Vrba

Gorenjska bližnjica v zahodno Evropo

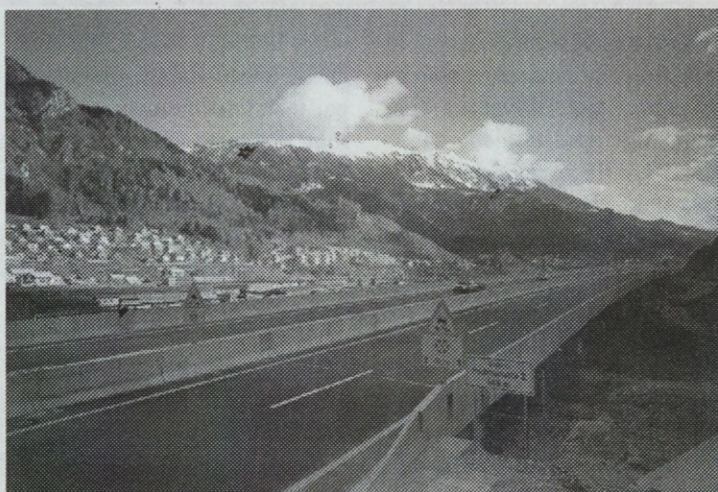
Šest kilometrov oddaljen začetek trase od državne meje med Slovenijo in Avstrijo, ki se konča z začasnim priključkom na magistralno cesto M1 pri naselju Vrba, je, kot je bilo z meddržavno pogodbo z Avstriji dogovorjeno, zgrajen v tako imenovanem varčnem profilu.

Konec leta 1989 so bile podpisane izvajalske pogodbe, ki so zahtevale izreden in usklajen tempo gradnje, zato so se dela na tem finančno in tehnično zahtevnem odseku začela že januarja 1990. Trasa tega odseka teče po izrazito hribovitem terenu in se zajeda v Mežaklo, zato je več kot šestnajst odstotkov avtoceste zgrajenih na armirano betonskih konstrukcijah, kar je omogočalo Gradis GP Jesenice, Gradis GPLjubljana, GPNizke gradnje Maribor in projektantom Gradisa zaposlitev pri gradnji: treh viaduktov (Podmežakla 1, 2, 3), štirih nadvozov (železniški nadvoz 4-4, nadvoz 4-4a, nadvoz 4-3, nadvoz 4-2), most čez Savo, pokriti vkop "Predor Moste" v skupni kvadraturi 24.200 m².

Za gradnjo premostitvenih objektov je bila uporabljena sodobna tehnologija, ki jo predpisujejo mednarodni in naši predpisi in sicer montažni način gradnje, monolitne konstrukcije in sistem prostokonzolne gradnje pri viaduktu Moste.

Zaradi omejenih in težavnih dostopov zaradi neposredne bližine železniške proge, reke Save na eni strani in Mežaklje na drugi strani, kar je predstavljalo dodatno oviro pri organizaciji in gradnji, je strokovnjakom Gradisa vključenim v izgradnjo predstavljalo še dodaten izziv in aktiviranje sil, da vzstavljenem pogodbenem roku 24 mesecev, najboljše zaključimo.

Spomladi leta 1991 smo se soočili s pomanjkanjem finančnih sredstev in vojaško agresijo, zato je bila dinamika del zmanjšana na minimum. Poleti 1992 pa je prišlo do popolne ustavitve gradnje, saj so bila zagotovljena proračunska sredstva že porabljena. Pogodbeni rok se je podaljšal v leto 1993. Industrijski način gradnje objektov, ki zahteva, zaradi obsežnih predhodnih vlaganj v proizvodnjo in montažno opremo zagotovljeno kontinuiteto investicij, česar tu ni bilo, zaradi tega ni pokazal vseh prednosti montažne gradnje. Z odprtjem avtoceste, ki je na neprednostni smeri sever-jug, je to velika pridobitev za slovensko gospodarstvo in potrditev sposob-

Viadukt Podmežakla na gorenjski avtocesti

nosti slovenske gradbene operativne, da realizira še tako velike in zahtevne posege pri gradnji avto-

cestnih odsekov. Torej znamo, hočemo in zmoremo.

✍ Pogačnik Ljubica dipl.ing.

HE Vrhovo je zgrajena

Novembra 1993 je Gradbena operativna Gradisa združena v Začasno delovno enoto ZDE HE VRHOVO pod vodstvom Željka Petovarja, dipl.ing.gr., končala z deli na objektu hidrocentrale VRHOVO in urejanju pretočnega bazena.

Ideja o graditvi hidroenergetske verige na reki Savi, sega že v čas Avstro-Ogerske monarhije, ko so bile izdelane prve idejne študije za izgradnjo verige. V času II.svetovne vojne so Nemci nadaljevali s projektom za gradnjo hidrocentral na reki Savi in tej fazi izdelali tudi geološke analize in geodetske meritve. Dela na izgradnjo spodnje savske verige so nato zastala vse do leta 1986, ko nas je okolje v katerem živimo, zaradi prevelike onesnaženosti in pomanjkanja čiste energije vzpodbudila izgradnjo hidrocentral.

Od vseh porečij v Republiki Sloveniji je najmanj izkoriščeno

prav porečje reke Save. Zaradi tega smo se v Sloveniji odločili za izgradnjo HE VRHOVO, ki je prva v verigi sedmih HE na Spodnji Savi. Vseh sedem elektrarn ima enak instalirani pretok z enako elektro strojno opremo, kar je omogočilo izoblikovanje tipske jezovne zgradbe oziroma uporabo tipiziranih elementov strojnice pretočnih polj in stikališča.

Gradnjo Hidrocentrale je Gradis kot referenčni izvajalec pričel v letu 1987. Elektrarna je pretočnega tipa z akumulacijo, ki omogoča dnevno izravnavo pretokov.

Gradnja objekta je bila zelo zahtevna, saj je bil rok izgradnje 36 mesecev. V tem času smo morali opraviti 1.250.000 m³ zemeljskih del vgradili 80.000 m³ betona in 6.500 ton armature.

S skupnimi močmi smo tako s svojim razvitim sistemskim opazem in Gradisovo montažno strojnico uspeli do junija 1989 po

planu zgraditi 50 % investicijske vrednosti objekta. Tedaj je prišlo do zmanjšanja priliva sredstev in s tem upočasnjene gradnje. Po dvoletnem premoru se je gradnja nadaljevala po 30. juliju 1992.

Zdaj, ob koncu leta 1993 je objekt zgrajen in pripravljen za končni tehnični pregled, ter s tem za poiskusno obratovanje. Gradis je ponovno dokazal, da je sposoben v kritičnih situacijah zbrati toliko moči in združiti ves svoj razpoložljivi kadrovske operativni potencial in v roku zaključiti tudi najzahtevnejše gradbene objekte.

V letu, ki prihaja, si vsi, ki smo sodelovali pri tem projektu želimo skupaj čim več takih ali podobnih objektov, ki bi bili sposobni Gradisu omogočiti ustvarjanje čim večjega dobička in z njim uspešen razvoj in rast podjetij sistema Gradisa.

✍ ZDE HE VRHOVO

Po letu dni je znova izšel Gradisov vestnik. Precej bolj skromen je kot lanska novoletna številka (varčevati je pač treba povsod) in precej pozen zaradi skoraj prepozne odločitve za izdajo časnika še v letu 1993.

Zaradi kratkega roka za pripravo gradiva za Gradisov vestnik vsa Gradisova podjetja niso žal predstavljena, prav tako pa tudi ne vsi projekti, ki bi si to zaslužili. Prav tako bodo nekateri gradisovci dobili časnik skoraj gotovo šele po novem letu.

Za Gradis, tako kot za vso gradbeniško panogo, je bilo leto 1993, enako kot že nekaj prejšnjih, težko. Vse kaže, da le prihajajo boljši časi. Gospodarska kriza se je po zadnjih podatkih nehala poglobljati in gospodarstveniki že napovedujejo konec

padanja proizvodnje. Slovenija se je odločila za pospešeno gradnjo avtocestnega križa, kar daje veliko upanja tudi Gradisu.

Čaka pa nas še mnogo dela. Lastninjenje, prilagajanje trgu, boj z domačo in tujo konkurenco. Upamo lahko, da si bo Gradis, bolj povezan kot zadnjih nekaj let, v letu 1994 izboljšal svoj položaj v gradbeništvu.

Upam tudi, da bo Gradisov vestnik, če ne prej, pa po koncu vseh teh procesov, znova bolj redno izhajal in da bo vsaj malo prispeval k večji povezanosti podjetij v sistemu Gradisa.

Vsem gradisovcem, delavcem in upokojevcem, želim skorajšnje boljše čase in veliko zdravja in osebne sreče v letu 1994!

✍ Milan Marčič

KK GRADIS - jesenski prvak v I. slovenski moški ligi

"Niti največji optimist si ne bi mogel pred pričetkom letošnjega prvenstva v I. slovenski kegljaški ligi predstavljati, da bo KK GRADIS jesenski del prvenstva zaključil kot jesenski prvak", nam je povedal "nesojeni vodja" tega kluba iz Gradisa, g. Milan Pukšič. KK GRADIS je kegljaško sezono 1992/93 zaključil kot druga najboljša kegljaška moška ekipa v Sloveniji, čeravno se je klub ves čas ubadal z velikimi finančnimi težavami. Poslovni sistem Gradis - njegove članice, namreč niso do kluba izpolnjevale sprejetih obveznosti o zagotovitvi finančne do-

tacije klubu, v višini 20.000,00 DEM letno. Zaradi omenjenega, je v letošnjem prestopnem roku v času od 15.6. - 15.7., bila I. moška ekipa tik pred tem, da se razide, saj so ključni igralci zahtevali izpisnice iz kluba za prestop h konkurenčnim klubom. Zgolj slučajnost je v zadnjem trenutku povezala "prave" ljudi, ki so potem z nekaj uspešnimi potezami zagotovili ohranitev in pojačanje moške ekipe. Tako je velik del finansiranja kluba nase prevzel Gradis Inženiring, poudariti pa je treba, da so z enkratno dotacijo pomagale pokriti zaostale stroške tudi

Čepijo: Bortek, Juvančič, Blaha, Benedik; stojijo: Belcijan (trener), Terzič, Podreberšek, Štrukelj, Sušnik

1. Gradis	12	10	1	1	63069:61108	21
2. Konstruktor	12	10	0	2	65041:62741	20
3. Tekstilna	12	8	0	4	63692:62186	16
4. Triglav	12	7	0	5	63716:63349	14
5. Fužinar	12	4	1	7	62839:63017	9
6. Dadas Rudar	12	4	0	8	61716:62975	8
7. Donit	12	4	0	8	62703:63668	8
8. Žalec	12	4	0	8	61125:62358	8
9. MDL Celje	12	4	0	8	61665:62794	8
10. Brest	12	4	0	8	62526:63896	8

Razgibajmo življenje s športno rekreacijo

Športna rekreacija spodbuja veliko privrženecv zdravega načina življenja, da s prosto izbiro športno rekreativne dejavnosti pripomorejo sebi k boljšemu počutju.

Gradis Gradbeno podjetje Celje že več let omogoča članom kolektiva enkrat tedensko uro in pol športne vadbe.

Rekreacijska poteka ob četrtkih od 18.00 - 19.30 ure v telovadnici Osnovne šole Glazija ob Ljubljanski cesti.

V ospredju so igre z žogo - košarka, odbojka, nekateri pa se ukvarjajo z namiznim tenisom ter raznimi gibalnimi vajami.

Pri športni rekreaciji so v ospredju rekreativni cilji in je tista gibalna dejavnost, ki si ji človek posveča v prostem času prostovoljno in z namenom, da se sprosti, razvedri, ter obnovi svoje delovne sposobnosti. Tu nista tako pomembna izobraževanje, vzgoja ter tekmovanje. Še posebno je odsoten tekmovalni vidik pri

skoraj vse članice poslovnega sistema Gradis. Vsekakor pa gre poudariti, da je do sedaj pri ohranitvi kluba eno ključnih vlog odigral g. Robert Blaha, tehnični vodja ekipe, ki nastopa istočasno tudi kot igralec I. ekipe ter kot sofinancer stroškov kluba, seveda v povezavi z upravljanjem kegljišča in bistroja v kegljišču. Pa vendar gre za ekipo Gradis, ekipo, ki je ponesla ime Gradisa

tudi v Evropo, saj je na letošnjem evropskem pokalu na Dunaju osvojila 4. mesto med 13 ekipami. Zato je skoraj nerazumljivo, da je v Gradisu tako težko zagotoviti redno finansiranje kluba, ki zelo uspešno promovira Gradis doma in v tujini. Kdorkoli bo imel ob tem slabo vest, še vedno lahko pomaga klubu z nakazilom prispevka, na žiro račun št. 50103-678-47025.

Čeprav je minilo že nekaj časa, se delavci Gradisa radi spominjajo nepozabnega vzpona na Triglav.

starejših. Rekreativni vidik je predvsem razvedrilnega značaja s ciljem zaviranja staranja, kar pa pridobimo z raznimi gibalnimi vajami športno razvedrilnega programa.

Športno rekreacijska vadba je dostopna in prilagodljiva potrebam, željam in interesom vseh starosti prebivalstva, kar velja tudi za delavce Gradisa in njihove družinske člane.

V okviru Športne zveze se pravkar odvija tekmovanje v košarki, kjer ekipa Gradisa GP Celje

uspešno nastopa v enotni 1. občinski ligi.

Uspehi košarkarjev so vidni že več let nazaj, saj so do sedaj zasedli vedno eno izmed prvih treh mest.

Po rezultatih sodeč bo tako tudi letos.

Želimo, da bi člani Gradisa GP Celje, tudi v bodoče še naprej sodelovali pri raznih akcijah športno razvedrilne vadbe, slednja pa naj postane motiv za zdrav način življenja.

Vili Jazbec

GRADISOV VESTNIK

Naklada: 3.000 izvodov

Naslov uredništva: Gradisov vestnik, Šmartinska 134/a, Ljubljana
Telefon: 061/ 140 11 12

GRADISOV VESTNIK je vpisan v register časopisov pri Republiškem komiteju za informiranje pod zaporedno številko 187 in je oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov. Naslovniki ga prejemaajo brezplačno.